

Blog: Gunnen is net gokken

[Opinie](#) | Laatst gewijzigd: 03-12-2014 07:20 | [Ingrid Koenen](#) |

Den Haag - Aanbesteden is net een gokspel en de uitkomst willekeurig te manipuleren, is de stelling van professor Jan Telgen van de Universiteit Twente tijdens het congres 'Doelmatig aanbesteden anno 2014'.

De gedachte aan een casino is beangstigend en staat op gespannen met het basisidee dat aanbesteden de concurrentie moet bevorderen en dat de beste marktpartij de opdracht krijgt. De economisch meest voordelige inschrijving hoort te winnen, toch? Dat is dus niet automatisch zo!

De inkoop-expert laat aan de hand van een tal van praktische voorbeelden zien dat met de emvi-weging elke uitkomst mogelijk is. Afhankelijk van de scoringsmethode kan de aanbestedende dienst nummer 1, 2, 3 of juist 4 laten winnen of de volgorde compleet omdraaien. En nummer 2 wint ook niet automatisch als nummer 1 afhaakt. (Kijk zelf naar de voorbeelden uit zijn presentatie): “We kunnen achteraf iedereen laten winnen. Zelfs als de gewichten zijn gegeven.” De truc is te ‘spelen’ met de krommingscurve van de gunningsmatrix en dat is op geen enkele manier strafbaar of illegaal.

Toch komt meteen het gevoel van willekeur en vriendjespolitiek boven, maar meestal gebeurt het onbewust, is de stelling van de inkoopprofessor. Misschien is die gedachte nog enger: Aanbestedende diensten weten niet eens hoe ze precies wegen? Telgen ziet veel fouten in gunningsmethoden en zijn boodschap is duidelijk: stop met relatief beoordelen, werk transparant en vooral: wees alert op de gevolgen van je eigen wegingsmethodiek.

Telgen benadrukt dat meestal geen sprake zal zijn van bewuste opzet of omkooppraktijken, maar de gemiddelde Nederlander deelt die mening niet. Maar liefst 64 procent denkt dat sprake is van corruptie rond Nederlandse overheidsopdrachten, blijkt uit de recente Eurobarometer van de Europese Commissie. Alleen Tsjechië scoort met 69 procent slechter, maar Griekenland (55%), Slovenie (60%), Kroatië (58%) en Italië (55%) hebben een beter imago onder hun eigen inwoners. Tot de beste jongetjes van de klas horen Denemarken (22%), Finland (31%), Ierland (32%), Luxemburg (32%) en Groot-Brittannië (33%).

Daar staat tegenover dat Nederland tegelijk in de top 10 staat van minst corrupte landen als het gaat om wereldwijd jaarlijks onderzoek van 'Transparency International. Een tegenstrijdige uitkomst, die vooral veel zegt over het imago van de Nederlandse inkoper en het effect van schandalen zoals recent bij de politie en al wat langer geleden door de bouwfraude.

Ingrid Koenen, journalist Cobouw